

İNTİBAH

Namık Kemal

Öykü Kendi halinde, şerefli ve onurlu bir aileden olan Ali Bey, 22 yaşlarında genç ve yakışıklı bir delikanlıdır. Sadece kitap okumak dışında hayatta olup bitenlerin öğretilmediği Ali Bey, bir fahişe ile karşılaştığında onun bir fahişe oluşunu anlamayacak kadar hayat tecrübesinden yoksundur. Bir gün Çamlıca'da dolaşırken rastladığı kadına âşık olan ve kadının da saflığından faydalandığı Ali Bey, birden değişmeye başlar. Zamanla ahlakı bozulan, işe gitmeyen, içki içen ve evlilik dışı Mahpeyker ile birlikte olan adam, kadının ahlaksız biri olduğunu en yakın arkadaşından öğrenir. Başta vazgeçse de yine dayanamayıp ona gider. Durumu öğrenen annesi Zehra Hanım, olaya müdahale etmek için oğlunun yaşı geldiğini düşünerek Dilaşub adında bir cariye alır. Fakat bir türlü beklenen olmaz. Üç gün evine gelmeyen Mahpeyker 'den şüphe duyan Ali Bey, taşları yerine koyunca birden Mahpeyker 'den soğur ve ondan nefret eder. Annesinin sözüne gelerek Dilaşub ile evlenir, mutlu bir yuvaları olur. Durumu öğrenen Mahpeyker terkedilmeyi hazmedemez ve ikisini ayırmak için türlü planlar yapar. Planlarında başarılı da olur. Tüm aileyi yıkmayı başaran Mahpeyker, önce Zehra Hanım'ın, sonra Dilaşub 'un sonra kendisinin ve acıdan kıvranan Ali Bey'in ölümüne sebep olur.

Kişiler

Ali Bey Henüz yirmili yaşlarında olan Ali Bey, kendince yakışıklı memur bir gençtir. Bilgili ve kültürlü biridir. Babasını erken yaşta kaybeden Ali Bey, annesi ile mütevazı bir hayat sürmektedir. Saf ve iyi niyetli karakteri nedeni ile Çamlıca'da tanıştığı Mahpeyker'in bir fahişe olduğunu anlaması çok uzun sürer. Normalde aile terbiyesi almış, namusuna düşkün olan Ali Bey, Mahpeyker ile tutkuları ve arzuları olduğunu keşfeder. Rakıya ve hatta annesine yalan söylemeye başlar. Zamanla yaptıklarından pişman olan karakter, annesinin arzusu üzerine kendisine satın alınan cariye Dilaşub ile evlenir. Mutlu giden hayatları Ali Bey'in Mahpeyker'e geri dönmemesi üzerine değişir. Ali yapılan oyunları anlayamaz ve sürekli pişmanlıklar yaşar. Sinir krizleri geçirir. Artık derbeder, dağılmış, çalışmayan, çalan, içki içen, kadınlı eğlencelere giden, annesini tanımayan kötü bir adam olur. Her şeyi öğrendiği gün ise yaşadığı öfkenin hiddeti ile Mahpeyker'i bıçaklayarak öldürür.

Mahpeyker Ailesi tarafından terbiye ve namus eğitimini alamamış olan Mahpeyker, kendini bildi bileli üzerinden para kazanılan bir fahişedir. Ergenlik çağında artık her türlü rezilliği yaşamış olan kadın güzelliği ile kendine tutulan zengin Mısırlı Abdullah Efendi'yi kendine bağlayıp kendine geçim elde eder. Adamları avucunda oynatmak konusunda uyanık ve kurnazdır. İsteddiği zaman oyun oynamayı çok iyi beceren Mahpeyker, Ali'yi de karısından hain planları ile ayırır. Kıskanç, kendini beğenmiş, kibirli biridir. Dilaşub'u satın aldıktan sonra kızın değişmemesine rağmen her türlü işkenceyi uygulayarak merhamet göstermez. Acımasız ve gaddardır. Ali Bey'i öldürerek ondan intikam almayı isteyecek kadar da kincidir.

Fatma Hanım Kocasını öldükten sonra oğlu ile yalnız kalan Fatma Hanım'ın evinde bir iki cariye dışında kimseleri yoktur. Tek saadeti oğlunun mutluluğu olan kadın, oğlu için her şeyi yapar. Oğlunu merak eder. Ona evleneceği kızı araştırıp bulur. Oğlunu öyle sever ki onun için her şeyi yapar. Onun ahlaklı ve namuslu bir insan olması için yaşar. Son dönemde oğlunun uzaklaşması üzerine oğluna yük olmamak adına evdeki eşyalarını dahi satar. İyice fakir bir hale gelirler. Yaşanan hadiselerle kalbi fazla dayanamayıp hastalanarak ölür.

Dilaşub Ali Bey için satın alınan cariyedir. Kendisi güzelliği ve ahlakı ile Ali Bey ile evlenmeye uygun bulunur. Sakin ve sessiz bir kız oluşu yapılan haksızlıklara karşı sessiz kalmasına ve hakkını arayamamasına neden olur. Mahpeyker'in evinde türlü işkenceye sabredip, namusunu kirletecek işlere bulaşmaz. Gerekirse canına kıyacağını dahi gösterir. Hatta hala sevip, kendisini kovmasına rağmen aşk beslediği kocası için kendini tehlikeye atarak ölmekten dahi tereddüt duymaz. Yaptığı onca vefasızlığa rağmen kocasını ölmeden evvel affeder.

Abdullah Efendi Çok zengin ve adamları olan Abdullah Efendi, Mahpeyker'in her şeyidir. Mahpeyker için çıldıran onun için adam öldürmeyi dahi göze alan adam oldukça gözü kara, gaddar ve yalancı bir adamdır. İçinde ahlak ve merhamete dair bir kırıntı yoktur. Dalgacı ve alaycıdır.

Tema

Aşk İntibah içinde aşk teması barındıran bir roman olmakla birlikte bu aşkta saflığı, masumiyeti bulmanın, yitirmenin hayatın gerçeklerinin aydınlatılması ve tecrübe edilmesi açısından kötü bir sonla gösterilmesi açısından dikkat çekicidir. Tıpkı eserin ilk adında taşıdığı gibi pişmanlık duymanın hiçbir şeyi geri getirmediği gösterilir.

Ali Bey (Duygusal)

Karakter Henüz yirmili yaşlarında olan Ali Bey, kendince yakışıklı memur bir gençtir. Bilgili ve kültürlü biridir. Babasını erken yaşta kaybeden Ali Bey, annesi ile mütevazı bir hayat sürmektedir. Saf ve iyi niyetli karakteri nedeni ile Çamlıca'da tanıştığı Mahpeyker'in bir fahişe olduğunu anlaması çok uzun sürer. Normalde aile terbiyesi almış, namusuna düşkün olan Ali Bey, Maypeyker ile tutkuları ve arzuları olduğunu keşfeder. Rakıya ve hatta annesine yalan söylemeye başlar. Zamanla yaptıklarından pişman olan karakter, annesinin arzusu üzerine kendisine satın alınan cariye Dilaşub ile evlenir. Mutlu giden hayatları Ali Bey'in Mahpeyker'e geri dönmemesi üzerine değişir. Ali yapılan oyunları anlayamaz ve sürekli pişmanlıklar yaşar. Sinir krizleri geçirir. Artık derbeder, dağılmış, çalışmayan, çalan, içki içen, kadınlı eğlencelere giden, annesini tanımayan kötü bir adam olur. Her şeyi öğrendiği gün ise yaşadığı öfkenin hiddeti ile Mahpeyker'i bıçaklayarak öldürür.

Aktiviteler Ali Bey, sürekli okuyan, çok çalışkan, işinden de terfiler alan biridir. Çamlıca'da yaptığı küçük gezintilerde tanışıp âşık olduğu kadınla hayatı değişir. Sevişmeye, içmeye ve yalan söylemeye başlar. Pişman olunca Dilaşub ile evlenir. Yine eskisi gibi çalışkan ve iyi bir adam olur. Fakat bir oyun üzerine karısının da fahişe olduğuna inanınca yine sokaklara düşer, annesine kötü davranır, içki ve meze âlemlerine gider. En sevdiği dostları Atif ve Mesut Bey'leri kendisine para yollamaları için zorunlu görür. Hayatında yapmam dediği şeyleri yaparak sürekli pişmanlık yaşar.

ÖRNEK ANILAR

Hırslı İlgisi duyduğu konuda sadece ona odaklı yaşayan ve ne olursa olsun hedefini gerçekleştirmek isteyen Ali, önüne çıkan engelleri aşamadığında hırslıdan ağlar: "Dersleri söz konusu olunca dünyayı unutur, piyasada bulunmayan bir kitabı kırk elli misli para ödeyerek satın alırdı. Bir bahse girip yenilince hastalanır, okuduğu kitaplarda çözemediği bir sorun olursa ağlardı."

Meraklı/Sorgulayan Babasının ölümü ile birlikte kendini kapatan Ali'ye annesi Çamlıca'da gezip açılmasını söyler. Ali, Çamlıca'da gezip arkadaş edindikçe buradaki arkadaşlarına uymadığını anlar. Zira arkadaşları kadınlara laf atıp eğlenen kimselerdir. Ali onlara uyayım derken yoldan geçen arabalardan bir hanımın kendisine işaret yaptığını fark eder. Sürekli bu işareti sorgulayıp düşünen Ali, sevda düşüncesine aklı giderek düşünmeye başlar: " Her gün içimize doğan hayallerin yüzde kaçını gerçek olabilir?"

Utangaç Ali kadınların peşinde olmasından duyduğu utanç dışında, annesine yalan söylemekten ve babasının ona öğütlediğinin aksini yaptığı içinde iç sıkıntısı yaşar, zira annesine gerçek duygularını açmaktan çekinir: " Bu üç sorunla karşılaşınca kafası karmakarışık oldu. Neydi bu sorunlar? Kadın peşinde koşmak, yalan söylemek, annesinde kendisi ile ilgili hırslar görmek..."

Tutkulu İşe gitmek yerine Çamlıca'da kendisine işaret yapan kadını bekleyen Ali, her ne kadar kültürüne ve eğitimine ters balsa da kadının cazibesinden kendini uzak tutamaz ve arzularına yenik düşer: "Her türlü cinsel arzusunun taşkınlık çağında bile terbiyesini bozmayan bir delikanlı, zamanın çok nadir yetiştirdiği böyle bir güzelin karşısında ne yapabilir?"

Saf Ali tanıştığı kadına son derece kibar davranır, onun gibi bir kadının kendisi ile konuştuğuna inanamaz. Ali bir işarete âşık olup, arzuladığı kadının bir hayat kadını olduğunu anlamaz ve kendisine duyduğu ilgiyi anlatmaya devam eder. Hatta Mahpeyker 'e evlilik teklifi eder ve yakın davrandığı içinde kabul edeceği inancı ile mutlu olur: "Acaba Mahpeyker evlilik önerisini neden reddetmişti? Yoksa sevmiyor da sırf zaman mı öldürüyordu? Bu olanaksızdı. Sevmeyen bir kadın arabasına çağırır mıydı?"

Ümitsiz Öğrendiklerinden sonra tüm hayalleri başına yıkılan Ali, yine de sevgilisini düşünmeden edemez, onu affedebilmenin bir yolu olmasını diler, nefes alamaz halde uyuyamaz, aklı fikri Mahpeyker' dedir: "Aklından bin bir türlü düşünce geçip duruyordu. Mahpeyker'i öldürmeyi düşündü. Sonra tek tek onun hayatına girenleri. Onsuz hayatın bir anlamı olmayacağını düşünerek kendini öldürmeyi bile düşündü."

Zayıf/İradesiz Ali, Mahpeyker ile durumu konuşmaya gittiğinde kadının güzelliği karşısında ne yapacağını bilemez ve kadının tatlı sözlerine kanarak, değişmeye karar verir. Tüm iradesini kaybeder. Annesine yalan söylemeye ve Mahpeyker'in pembe köşküne gitmeye başlayan Ali, ahlak örtüsünü bir kenara bırakıp eğlenmeye başlar: "Ali Bey, öpüşmenin lezzetini hayatında ilk defa tadıyordu. Kollarını sevgilisinin belinden, dudaklarını dudaklarından, göğsünü göğsünden bir türlü ayıramıyordu. Yarım saat böyle kaldılar."

Pişman Yaşadığı ilişkiyi bir dönem sorgulama fırsatı yakalayan Ali, yaptıklarına inanamaz ve derin bir üzüntüye düşer. Mahpeyker'in köşkü, hizmetçileri, kazancı, evde olmadığı günler ona artık bir cehennem gibi görünür, annesini bir fahişe için kırmış olmaktan dolayı pişmanlıktan kıvrılır: "Çok sever olduğu rakı acı bir zehre benziyordu. Bir ara annesini düşündü. Bu iki paralık fahişe için mi annesini bu kadar üzmüştü? Onun gönlünü alacak yollar düşünmeye çalıştı. Sonra yatağa girerek uyumaya çalıştı. Ama gözüne uyku girmiyordu. Sabaha kadar kıvranıp durdu."

Üzgün Annesini kırdığı için çok pişman olan Ali bundan sonrası için yeniden annesine dürüst davranmaya başlar. Bundan sonra değişecek ve eski Ali gibi olacaktır. Tek dileği annesinin kendisini affetmesidir. İçinde öyle derin bir üzüntü vardır ki gözleri yaşarmaktan kendini alamaz: "Anne, ne olur bana dünden söz etme. Dün alçağın tekiydim. Keşke ölseydim de dünü hiç yaşamasaydım."

Namuslu Ali, sevgilisi ile buluşmak üzere Çamlıca'ya gittiğinde yakın dostu Atif Bey sayesinde Mahpeyker'in fahişe olduğunu öğrenir ve dünyası başına yıkılır. Namusu ve onuru için yaşayan Ali, öğrendiği an Mahpeyker'i bıraktığını söyler: "-Ben onun böyle biri olduğunu bilmiyordum. Bundan sonra yüzünü bile görmeyeceğim, dedi." Kendisini Mahpeyker'den ayıran namus düşüncesi aynı şekilde karısı için hazırlanan tuzakta da kendini gösterir. İnsanların karısının namusu üzerine konuşmalarından ötürü yataklara düşer, hasta olur, karısından nefret eder.

Asabi/Fevri Ali Bey, arkasında dönen oyunlardan habersiz, karısını tanıdığı bildiği halde duyduklarına inanır, kızı sorup dinlemeden karar verir. Ani karar verir ve hiç araştırmadan karısının fahişelere satılmasına sebep olur. O güne dek mutlu ve huzurlu olan yuvaları dağılma eşiğine gelir, karısını döver: "-Seni fahişe göbeğinin üstündeki benleri kimlere gösterdin bakalım? Geçen gün benden saklayıp, sonra da yırtıp attığın mektubu kimlere yazıyordun? Alçak beni kandıracağını sandın, değil mi? Bula bula o maymun suratlı herifi mi buldun, namussuz?"

Tutarsız Ali Bey, yaşadığı olaylar karşısında tutarsız bir yaşam örneği sergiler. Kültürlü, iş gücü sahibi, anne kıymeti bilen, çalışkan bir adamken; Dilaşub'un kendisini aldattığına inandıktan sonra tamamen işi gücü bırakır, içkiye, hırsızlığa başlar. Annesini önemsemez, hatta mezarına dahi gitmez. Dilaşub kendisi yerine ölene kadar da kendisine inanmaz, başta güçlü görünmeye çalışan adam sonra yaşayan bir ölü haline dönüşür: "-Ah Dilaşub! Seni bu hale ben düşürdüm, Allah belamı versin. Cehennemde yanmaya layığım. Kör olaydım da seni böyle görmeyeydim."

Öfkeli/Kızgın Yaşadığı sinir harbinden sonra karşısına geçip yaptıklarını bir bir açıklayan Mahpeyker'e olan öfkesini bir türlü atamayan Ali Bey, katil olmaya karar verir ve hem annesinin hem de karısının intikamını alır: "O konuştukça Ali Bey onu bıçaklıyordu. Ama ölümcül yaralar açmıyor, acı çekmesini istiyordu. Kadın yalvarmaya başladı. Son olarak Dilaşub'un ruhunu anınca Ali Bey, dayanamayıp ölümcül darbeyi indirdi. Mahpeyker de ölmüştü."

Mahpeyker (Uyumsuz)

Karakter

Ailesi tarafından terbiye ve namus eğitimi alamamış olan Mahpeyker, kendini bildi bileli üzerinden para kazanılan bir fahişedir. Ergenlik çağında artık her türlü rezilliği yaşamış olan kadın güzelliği ile kendine tutulan zengin Mısırlı Abdullah Efendi'yi kendine bağlayıp kendine geçim elde eder. Adamları avucunda oynatmak konusunda uyanık ve kurnazdır. İsteddiği zaman oyun oynamayı çok iyi beceren Mahpeyker, Ali'yi de karısından hain planları ile ayırır. Kıskaç, kendini beğenmiş, kibirli biridir. Dilaşub'u satın aldıktan sonra kızın değişmemesine rağmen her türlü işkenceyi uygulayarak merhamet göstermez. Acımasız ve gaddardır. Ali Bey'i öldürerek ondan intikam almayı isteyecek kadar da kincidir.

Aktiviteler

Mahpeyker, eğlence meclislerinde bulunur. Fahişelik yapar. Çamlıca'ya gidip kendine yakışıklı erkekler beğenir. Rakı ve içkiden, sarhoş olmaktan hoşlanır.

ÖRNEK ANILAR

Kurnaz/Uyanık Çamlıca'da saflığını fark ettiği yakışıklı gencin kendisinin olmasını arzulayan Mahpeyker, adamı güzelliği ve zekası ile büyüleyerek kendine aşık eder. Böylece arzularını yaşayacağı, beğeneceği bir adama sahip olur: “-İşte söyleyeceğim her şeyi söyledim. Rahatladınız mı? İçimde ne varsa önünüze döktüm. Bana tüm terbiyemi unutturdunuz. Daha açık nasıl söylenir bilmiyorum, sizi seviyorum, her şeyden çok seviyorum.”

İşveli Her karşılaşmalarında Ali Bey'i daha fazla şehvete ve tutkuya düşürebilmek adına cilveler yapan, işinin ehli olan kadın, bir erkeği nasıl kendine bağlayacağını iyi bilir: “Feleğin çemberinden geçmiş olan Mahpeyker, onu yüreği ile değil vücudu ile seviyordu. Bu genç ve yakışıklı erkeğin aşkını karşılıksız bırakmadığını görünce o kadar mutlu oldu ki, ne yapacağını bilemedi. Onu kendisine daha çok bağlayabilmek için türlü işveler yapıyor, körkütük âşık gibi davranarak Ali Bey'i daha çok azdırıyordu.”

Oyuncu Adeta bir fahişe değilmiş gibi davranarak masum kız rolü oynamaya çalışır. Böylece adamı daha çok deli edeceğini ve kendisi ile evlenmek için yanıp tutuşacağını bilir. Her davranışı Ali Bey'i etkilemek üzerine kuruludur: “Çok şey istiyorsunuz. Ama emirlerinize uymaktan başka çarem yok. Buralarda sık görünmek namuslu kadınlar için uygun değildir. Neyse ki tatil günlerinde herkes gelir de biz de buluşup dostça eğleniriz.”

Kibirli Kendini vazgeçilmez gören Mahpeyker, tutku ile arzuladığı adamın fahişe olduğunu öğrenince evlenmesi üzerine yine kendisine geleceğini düşünür. Kendine ve güzelliğine çok güvenir. “Mahpeyker bu evliliği öğrenmiş ve çok üzülmüştü. Ali Bey'in bu davranışının geçici olduğunu düşünerek teselli buluyordu. Kızdan bir gün hevesini alacak ve yine kendisine dönecekti. Ayaklarına kapanacak ve bir cariye ile evlendiği için af dileyecekti.”

Kindar Ali Bey'in bir türlü geri gelmemesi üzerine daha fazla bekleyemeyen Mahpeyker bir mektupla duygularını anlatır ve karşılığında Ali Bey'den çok ağır hakaretler işitir. Bunun üzerine Ali Bey'den intikam almak isteyen kadın, onu mahvedecek plan hazırlar: “Bu mektuptan sonra Mahpeyker, sevgilisinden korkunç bir intikam almaya karar verdi. O andan itibaren nasıl bir intikam alması gerektiğini düşünmeye başladı. Türlü türlü planlar hazırladı. En sonunda, düşmanını can alıcı yerinden vuracak planı buldu.”

Merhametsiz Çok iyi giden bir evliliği, hiçbir kusuru olmayan hatta kendinden fazlası olan Dilaşub'u satın alıp kendi gibi kötü yola itmek isteyen Mahpeyker, bütün aileyi dağıtma pahasına planını uygular. Evden satılan kızı esirciden satın alarak işkenceler etmeye başlar, vicdanında en ufak sorgulama yaşanmaz: “Amacı belliydi. Kıza eziyet etmek, namusunu ayaklar altına alarak bir daha Ali Bey'in sevemeyeceği hale getirmektir.”

Takıntılı Karısını elinden aldığı, annesinin de ölümü ile arada ayrılık için hiçbir sebep kalmadığına inanan Mahpeyker, hala Ali Bey'in kendisinin olacağına inanır ve beklenti içine girer: “ Onun kolları arasında yaşadığı aşk dakikalarını unutamıyordu. İçindeki intikam duyguları ile ona duyduğu şehvet sürekli savaş halindeydi. Sonunda aşk ve şehvet bu mücadeleyi kazandı.”

Tedirgin Ali Bey'in kendisini kata suretle reddetmesi üzerine Mahpeyker, kendisinin emir adamı olan Abdullah Efendi'ye gider. Zaten gaddar bir adam olan Abdullah Efendi, Ali Bey'in ölmesi gerektiğine kanaat getirir. Lakin bu iş Mahpeyker'e ürkütücü gelir, tedirgin olur: “İşleyecekleri cinayeti düşündükçe içi titriyordu.”

Gaddar İçinde en ufak sevgi kırıntısı kalmamış olan Mahpeyker, Dilaşub'ın ölümünden zevk duyar. Daha da adamın canını yakmak için alay edercesine intikam almaya devam eder. Ali Bey'in karşısında daha çok acı çekmesini ister: “-Ah, demek cariyenizi kaybettiniz. Söylediğim yalanlara ne kolay inanmıştınız. Hamamda ben görmek çok kolaydı. Siz araştırmadınız bile. Onu hemen sattınız, hem de fahişelere.”